

REVISIONSPLAN 2010

- med inriktning för 2011 och 2012

Fastställd av revisorsgrupperna och revisorskollegiet 2010-02-23

Innehållsförteckning

1.Landstingsrevisorerna.....	1
1.1 Revisionens organisation.....	1
1.2 Revisionens uppdrag och mål.....	2
1.3 Bedömning av risk och väsentlighet.....	3
1.4 Årlig revision av nämnder och styrelser.....	4
1.5 Verksamhetsrevision av nämnder och styrelser.....	4
1.6 Revisorernas prövning och bedömning.....	5
2.Revisionsområde I.....	6
2.1 Fördjupningar inom årlig revision 2010.....	6
2.2 Förstudier och projekt 2010.....	6
2.3 Inriktning 2011 – 2012.....	8
3.Revisionsområde II.....	11
3.1 Fördjupningar inom årlig revision 2010.....	11
3.2 Förstudier och projekt 2010.....	11
3.3 Inriktning 2011-2012.....	14
4.Revisionsområde III.....	15
4.1 Fördjupningar inom årlig revision 2010.....	15
4.2 Förstudier och projekt 2010.....	15
4.3 Inriktning 2011-2012.....	17

Bilaga

Revisionsplan 2010 för den gemensamma vårdorganisationen i Norrtälje

1. Landstingsrevisorerna

Revisorerna har fullmäktiges uppdrag att granska all verksamhet i Stockholms läns landsting, såväl den som bedrivs i förvaltningsform som i bolagsform. Revisionsuppdraget, som är landets största inom kommunal verksamhet, omfattar granskning av verksamheter som sammantaget har en budgetomslutning på ca 65 miljarder kronor och ca 45 000 anställda.

1.1 Revisionens organisation

Landstingsfullmäktige har beslutat om indelning av revisionsuppdraget i tre revisionsområden. Fördelningen av landstingets styrelser och nämnder på de olika revisionsområdena framgår nedan. Landstinget har 15 förtroendevalda revisorer valda av landstingsfullmäktige indelade i tre revisorsgrupper.

Revision av de kommunala bolagen genomförs av lekmannarevisorer och av auktoriserade revisorer. De förtroendevalda är tillika lekmannarevisorer för de kommunala bolag som ingår i respektive revisorsgrupp.

De förtroendevalda revisorernas och lekmannarevisorernas uppdrag följer av kommunallag, aktiebolagslag, revisionsreglemente, god revisionssed för kommunal verksamhet och föreskrifter som utfärdats av landstingsfullmäktige.

Landstingets förtroendevalda revisorer, lekmannarevisorer och auktoriserade revisorer utgör den samordnade revisionen. Den samordnade revisionen är ett redskap för fullmäktiges kontroll och uppföljning inom hela landstingskoncernen. Den kan också ge ett samlat underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av hela verksamheten i olika organisationsformer.

Revisionskontoret biträder de förtroendevalda revisorerna i revisionen. Revisionskontoret ansvarar för ledning och avrapportering av den samlade yrkesrevisionen i landstinget enligt vad som följer av landstingets revisionsreglemente samt lag och god sed för revision i kommunal verksamhet. I arbetet samverkar kontorets yrkesrevisorer med auktoriserade revisorer och extern expertis. Den gemensamma benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret är landstingsrevisorerna.

Revisionskontorets organisation speglar förtroendemannaorganisationen för att på bästa sätt biträda de förtroendevalda revisorerna i deras arbete. I kontoret ingår tre revisionsenheter och en kanslienhet.

Vid ändringar av nämndorganisation eller bolagsorganisation och styrelsesammansättning görs konsekvensändringar i revisionsreglementet.

Revisionsområde I

Revisorsgrupp I:s granskningsområde omfattar följande styrelser:

- Landstingsstyrelsen med följande utskott:
 - Allmänna utskottet
 - Strategiska utskottet
 - Produktionsutskottet
 - FoUU-utskottet
 - Krisledningsutskottet
 - Arvodesutskottet
- Landstingshuset i Stockholm AB
- AB Stockholms läns landstings Internfinans
- Donationsfonderna

2010-02-16

Revisionsområde II

Revisorsgrupp II:s granskningsområde omfattar följande nämnder och styrelser:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden med
 - tre sjukvårdsstyrelser
 - tre utskott
 - fem programberedningar
- Patientnämnden
- Stockholms läns sjukvårdsområde¹
- Karolinska universitetssjukhuset
- Danderyds sjukhus AB med dotterbolag
- Södersjukhuset AB
- S:t Eriks ögonsjukhus AB
- Folk tandvården Stockholms län AB
- Ambulansverksamheten i Storstockholm AB
- Stockholm Care AB
- Södertälje sjukhus AB²

Revisionsområde III

Revisorsgrupp III:s granskningsområde omfattar följande nämnder och styrelser:

- AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) med dotterbolag
- Färdtjänstnämnden
- Waxholms Ångfartygs AB
- Locum AB med dotterbolag
- Kulturnämnden
- Regionplanenämnden
- MediCarrier AB
- Stiftelsen Clara

Den gemensamma vårdorganisationen i Norrtälje

För Tiohundra nämnden, Tiohundra AB samt Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes sjukvård och omsorg har revisorer valts i särskild ordning. Revisionsplanen för dessa framgår av bilaga.

1.2 Revisionens uppdrag och mål

Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom landstinget. Granskningen omfattar såväl nämnder som styrelser. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna är oberoende och avgör självständigt vad som ska granskas och i vilken omfattning granskningen ska ske.

När det gäller revisionen av bolagen har lekmanarevisorn och den auktoriserade revisorn olika uppdrag. Lekmanarevisorns uppdrag är främst att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den auktoriserade revisorns uppdrag är främst att granska räkenskaperna och årsredovisningen. Ett delat ansvar gäller för granskningen av om den interna kontrollen är tillräcklig.

^{1, 2}Från den 1 april 2009 bildades Södertälje sjukhus AB. Övrig verksamhet från den tidigare förvaltningen Sjukvården Salem Nykvarn Södertälje övergick till Stockholms läns sjukvårdsområde.

2010-02-16

Revisionen har vid utförandet av sitt uppdrag följande huvudsakliga mål.

Revisionen ska

- ge ett korrekt och fullständigt underlag för landstingsfullmäktiges ansvarsprovning,
- ha god kontakt med fullmäktige och ansvariga styrelser och nämnder,
- verka för att landstingets redovisning är rättvisande och av god kvalitet,
- verka för en effektiv verksamhet och att landstingsfullmäktiges mål och uppdrag fullgörs,
- verka för föredömlig styrning och kontroll av landstingets verksamhet.

Revisorerna rapporterar till fullmäktige vid följande tre tillfällen:

- Rapport angående delårsrapport och verksamhetsutveckling (september)
- Rapport angående årlig revision och projekt (december)
- Revisionsberättelser/granskningsrapporter (april)

Revisionsprocessen omfattar hela det granskningsarbete som revisorerna gör under ett revisionsår från risk- och väsentlighetsanalysen och planering till bedömningar och uttalanden i revisionsberättelser/granskningsrapporter liksom fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan. Processen har motsvarande innehåll och tillämpning på granskningen i de kommunala bolagen.

1.3 Bedömning av risk och väsentlighet

Enligt lagen ska revisorerna granska all verksamhet och pröva om den sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. För att genomföra detta uppdrag, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, måste revisorerna prioritera och planera sina revisionsinsatser utifrån en bedömning av risk- och väsentlighet.

I riskbedömningen identifierar och bedömer revisorerna utifrån sitt uppdrag vilka hinder, hot eller risker som finns i verksamheten. I väsentlighetsbedömningar bedömer och värderar revisorerna hur allvarligt det är eller blir om hinder, hot eller risker realiserar. Brister som kan påverka allmänhetens förtroende för verksamheten och dess företrädare är ofta väsentliga att beakta även om den ekonomiska skadan eller annan konsekvens är begränsad. Riskerna identifieras och värderas med utgångspunkt från revisionsuppdraget och ansvarsprovningen.

Risk- och väsentlighetsbedömningen ligger till grund för beslut om revisionsplan och ger underlag för val av omfattning och inriktning liksom prioriteringar i tiden av revisionsinsatser. Utgångspunkten för risk- och väsentlighetsbedömningen är fullmäktiges uppdrag, mål och riktlinjer till styrelser och nämnder, tidigare granskningar och resultat från årets granskning. Revisionens kunskap om verksamheten och dess omvärld liksom nämndernas/styrelsernas egen analys, värdering och hantering av risker och interna kontroll är även viktiga informationskällor. Bedömningen syftar fram mot ansvarsprovningen.

Utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys har ett antal områden preciserats där särskilda granskningar behöver genomföras. Dessa områden har legat till grund för planeringen av den årliga revisionen och de projekt som ska genomföras åren 2010 – 2012.

Granskningarna inriktas på sådana förhållanden som kan påverka bedömningen av styrelsernas och nämndernas förvaltning och räkenskaper dvs. underlag för fullmäktiges ansvarsprovning. Granskningarna ska även stödja ändamålsenlighet och effektivitet i ett koncernperspektiv.

2010-02-16

Granskningarna utförs dels inom ramen för den årliga revisionen (avsnitt 1.4) dels inom verksamhetsrevisionen (avsnitt 1.5).

1.4 Årlig revision av nämnder och styrelser

Med årlig revision avses den granskning som genomförs varje år av landstingets samtliga nämnder och styrelser inklusive eventuella dotterbolag. Den årliga revisionen bygger på analys av risk- och väsentlighet. Inriktningen för granskningen är att för varje nämnd och styrelse bedöma om:

- nämnden/styrelsen har uppnått fullmäktiges mål och följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten, samt om verksamheternas resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.
- nämndens/styrelsens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhetsyn på verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och en god ekonomisk hushållning, liksom en tillräcklig säkerhet inom organisationen och verksamheten.
- nämndens/styrelsens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning, god redovisningssed och enligt Stockholms läns landstings anvisningar så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Inom ramen för den årliga revisionen genomförs även s.k. fördjupningar. Fördjupningar avrapporteras i rapport över löpande granskning eller i årsrapporten för respektive nämnd eller styrelse.

Den årliga revisionen avrapporteras vid minst tre tillfällen till nämnd/styrelse:

- granskning av delårsrapporten (augusti)
- rapport över den löpande granskningen (oktober)
- årsrapport (mars)

För varje nämnd och styrelse tas en särskild granskningsplan fram där det framgår vad som specifikt ska granskas under revisionsåret. Denna kommuniceras med den verksamhetsansvariga tjänstemannaledningen i respektive förvaltning och bolag.

1.5 Verksamhetsrevision av nämnder och styrelser

Utöver den årliga revisionen bedrivs även särskilda granskningar i form av projekt som syftar till att fördjupat granska och bedöma om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten framför allt vad gäller effektivitet och kvalitet.

Verksamhetsrevisionen utgår från de områden som definierats utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys, se avsnitt 1.3. Utifrån dessa områdena preciseras ett antal projekt. För att kunna identifiera vilket djup en granskning kan tänkas kräva bör projekt (där det inte redan finns tillräckligt med underlag) generellt föregås av en avgränsad förstudie. Förstudien ska ge svar på om och i så fall på vilket sätt och när i tiden ett projekt ska genomföras samt om det bör indelas i delprojekt eller samordnas med andra pågående eller planerade projekt.

En förstudie är till skillnad från ett projekt inte i första hand inriktad som underlag för årets ansvarsprövning utan för att ge underlag för kommande granskning. En förstudie resulterar i en intern, separat förstudierapport som riktar sig till de förtroendevalda revisorerna för beslut.

Kort information om nya projekt som ska genomföras skickas ut till berörda i landstinget efter beslut i revisorsgrupperna. I samband med revisorskollegiets sammanträden under året kompletteras revisionsplanen med nya projekt utifrån revisorsgruppernas beslut och uppdater-

2010-02-16

ring görs av revisionsplanen på landstingsrevisorernas webbplats. Fullmäktige m.fl. informeras löpande genom ett nyhetsbrev med en uppdaterad förteckning av förstudier och projekt där projekten liksom respektive revisorsgrupps beslut återges kortfattat.

Projekt kan även beslutas direkt i samband med revisionsplanen, utan föregående förstudie, inom områden där revisionsfrågorna kan preciseras. Detta gäller exempelvis områden som revisorerna tidigare tittat på och där problembilden är klar. Utgångspunkten är främst tidigare genomförda granskningar.

För beslutade projekt tas *preciserade projektplaner* fram. Vissa projekt kan sträckas ut i tiden så att slutrapportering sker efter slutrevisionen där en större flexibilitet i tiden krävs. En delrapportering i projektet kan i så fall vid behov ligga till grund för ansvarsprövningen.

Förstudier och projekt inom respektive revisionsområde beskrivs i avsnitt 2-4. För åren 2011 och 2012 anges inriktningen för kommande granskningar. Ändringar kan ske efter uppdaterad risk- och väsentlighetsbedömning innan revisionsplanen för respektive år fastställs.

1.6 Revisorernas prövning och bedömning

Med resultatet av årets granskningar som grund prövar revisorerna om nämnder och styrelser har fullgjort sitt uppdrag. Revisorerna bedömer om anmärkning ska riktas och om ansvarsfrihet ska tillstyrkas eller avstyrkas. Revisorernas uppfattning i ansvarfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen för respektive nämnd. För bolagen upprättar den auktoriserade revisorn en revisionsberättelse och lekmannarevisorerna en granskningsrapport. Till revisionsberättelsen och granskningsrapporten bifogas yrkesrevisorernas årsrapport.

Kommunallagen ger ingen anvisning om på vilka grunder anmärkning kan framställas eller när revisorerna inte ska tillstyrka ansvarsfrihet. Revisorerna har att göra en egen bedömning. Framställd anmärkning och uttalande om avstyrkt ansvarsfrihet ska dock vara relaterade till innehållet i revisorernas granskningsuppdrag och grunda sig på resultatet av granskningen. Revisorernas bedömning ska vara väl underbyggd, objektiv och saklig.

Revisorerna gör även andra bedömningar t.ex. intygande enligt transparenslagstiftningen. Dessa regleras i andra lagrum än kommunallag och aktiebolagslag.

2010-02-16

2. Revisionsområde I

Nedan beskrivs fördjupningar som planeras inom den årliga revisionen samt förstudier och projekt inom verksamhetsrevisionen för revisionsområde I. Bedömning av risk och väsentlighet, se avsnitt 1.3, utgör grunden för prioritering och inriktning av planerade revisionsinsatser.

2.1 Fördjupningar inom årlig revision 2010

Den årliga revisionen omfattar en betydande del av granskningsarbetet under revisionsåret, se avsnitt 1.4 Årlig revision av nämnder och styrelser.

Inom den årliga revisionen planeras ett antal fördjupningar. Exempel på fördjupningar inom revisionsområde I är hur landstingsstyrelsen lever upp till kommunallagens krav om uppsiktspflicht och god ekonomisk hushållning. Vidare kommer att granskas hur fullmäktiges mål om en ekonomi i balans uppnås och hur ägarstyrningen tillämpas. Viktiga frågor är även att granska att samordnade upphandlingar genomförs enligt regelverket och hur landstingets verksamheter följer upp ingångna avtal med entreprenörer som bedriver verksamhet på landstingets uppdrag. Inom den årliga revisionen kommer även att granskas hanteringen av eventuell kommunal medfinansiering.

Inom ramen för årlig revision kommer även iakttagelser och rekommendationer från tidigare år att följas upp.

2.2 Förstudier och projekt 2010

Verksamhetsrevisionen delas in i förstudier och projekt, se avsnitt 1.5 Verksamhetsrevision av nämnder och styrelser. Nedan beskrivs planerade granskningar inom revisionsområde I.

Förstudier och projekt 2010	Förstudie	Projekt
1.1 Styrningen av IT-området		X
1.2 Styrningen av det lokala miljöarbetet inom landstinget		X
1.3 Investeringsprocessen inom landstinget		X
1.4 Upphandling av Nya Karolinska Solna		X
1.5 Informationssäkerheten inom landstinget	X	
1.6 Intern kontrollplaner inom landstinget	X	
1.7 Brandskyddsarbetet i landstingets vårdlokaler		X
1.8 Skydd mot oegentligheter	X	
1.9 Otillåtna direktupphandlingar inom landstinget	X	

Styrningen av IT-området (1.1)

Under 2008 påbörjades en uppbyggnad av en ny central IT-organisation inom landstinget. Målet är att skapa en gemensam och hög standard för många av de olika IT-funktioner som finns inom landstinget. Med den nya organisationen skapas bättre förutsättningar för effektivare utvecklingsarbete och rationellare drift av landstingets system. Det gäller konsolidering av drift, teknik, förvaltning och första linjens support (helpdesk). Samordningsvinsterna beräknas ge en besparing på 220 mkr årligen. En förstudie genomfördes under 2009.

Revisorerna i revisorsgrupp I har beslutat att genomföra ett *projekt* under 2010 som syftar till att bedöma *om det finns en tydlig styrning av IT-verksamheten inom landstinget och hur konsolideringen med ny central IT-organisation genomförs.*

2010-02-16

Styrningen av det lokala miljöarbetet inom landstinget (1.2)

Det lokala miljöarbetet har avgörande betydelse för möjligheten att uppnå målen i Miljö Steg 5. Programmet har fem målområden och fem styrmedel. Målen ska vara uppnådda 2011. Under 2009 fick nämnder och styrelser i uppdrag att integrera miljöledningssystemen i den ordinarie verksamhetsstyrningen. År 2011 ska miljöstyrning och miljökonsekvensbedömningar ingå som en naturlig del av verksamhetsstyrningen. Styrningen av det lokala miljöarbetet är en viktig förutsättning för att målen i Miljö Steg 5 ska kunna nås till 2011. En förstudie genomfördes under 2009.

Revisorerna i revisorsgrupp I har beslutat att genomföra ett *projekt* under 2010 där den övergripande revisionsfrågan är ”*Bedrivs det lokala miljöarbetet så att målen i Miljö Steg 5 kan nås?*”.

Investeringsprocessen inom landstinget (1.3)

Den totala volymen investeringar för åren 2009 – 2013 uppgår till drygt 46 miljarder kronor, varav 8,1 miljarder kronor avser 2009. Stora satsningar görs både inom kollektivtrafiken och inom vården. Enligt fullmäktiges budgetbeslut för år 2009 ska verksamheternas investeringar samordnas på övergripande koncernnivå. En förstudie genomfördes under 2009.

Revisorerna i revisorsgrupp I har beslutat att genomföra ett *projekt* under 2010 där den övergripande revisionsfrågan är ”*Tillgodoser den nuvarande investeringsprocessen behovet av en samlad bild av de kort- respektive långsiktiga investeringsbehovet?*”.

Upphandling av Nya Karolinska Solna (1.4)

I april 2008 beslutade Landstingsfullmäktige att bygga ett nytt universitetssjukhus i Solna och att bilda förvaltningen Nya Karolinska Solna (NKS). Förvaltningens uppdrag är att genomföra uppförandet av det nya sjukhuset som ska finansieras genom Offentlig-Privat-Samverkan (OPS). Målet är att sjukhuset ska invigas i december 2015. Genomförandet av NKS-projektet som är budgeterat till 14,1 mdkr, tillhör ett av de större byggprojekten i Sverige. Under år 2009 påbörjades upphandlingsprocessen som beräknas slutföras med ett tilldelningsbeslut under 2010. En förstudie genomfördes under 2009.

Revisorerna i revisorsgrupp I har beslutat att genomföra ett *projekt* under 2010 där den övergripande revisionsfrågan är ”*Hur har OPS-upphandlingen av Nya Karolinska Solna genomförts med avseende på styrning och kontroll samt möjlighet till insyn och uppföljning?*”.

Informationssäkerhet inom landstinget (1.5)

Den totala mängden information samt utbytet av information inom och mellan olika verksamheter i landstinget, med externa organisationer, allmänheten, förtroendevalda och andra intressenter ökar i omfattning. Verksamheterna blir allt mer beroende av en säker informationshantering så att korrekt information erhålls vid rätt tidpunkt och att den bara kan nås av behöriga användare. Det är därför viktigt att informationshanteringen skyddas från såväl avsiktliga som oavsiktliga störningar. En enkätstudie genomfördes under vintern 2009/10.

Granskningen inleds med en *förstudie*.

Intern kontrollplaner inom landstinget (1.6)

I enlighet med av fullmäktige beslutad Intern kontrollpolicy och reglemente för Stockholms läns landsting och bolag antar alla bolag och förvaltningar årligen interna kontrollplaner. Tidigare granskningar har visat på behov av vidareutveckling av rutinerna för framtagande av de interna kontrollplanerna, deras innehåll samt av rutinerna för uppföljning och rapportering.

Granskningen inleds med en *förstudie*

2010-02-16

Brandskyddsarbetet i landstingets vårdlokaler (1.7)

Frågan om brandskyddet har uppmärksamrats av revisionen under år 2008 och 2009. Brandskyddet är strategiskt i säkerhetsarbetet, med en komplex ansvarsbild med många intressenter. En brand inom en vårdlokal där människor bl.a. kan ha nedsatt rörelseförmåga kan få ödesdigra konsekvenser. Det är en uppföljande granskning utifrån tidigare gjorda iakttagelser.

Granskningen genomförs som ett *projekt* och syftar till att *bedöma beredskapen och tydligheten i ansvarfördelningen för brandskyddet i vårdlokalerna.*

Skydd mot oegentligheter (1.8)

Under 2009 genomförde revisionen en granskning av skyddet mot oegentligheter. Projektet avgränsades till externt finansierade projekt. Den förstudie som genomfördes visade även på andra brister i skyddet mot oegentligheter. Mot denna bakgrund föreslås en ytterligare granskning med inriktning mot mutor och bestickning. En avgränsning kan vara upphandlingar av tjänster från företag inom områden där det bedöms finnas en högre risk för att mutor och bestickning ska uppkomma. Syftet med granskningen är att bedöma om det finns ett effektivt och ändamålsenligt skydd mot oegentligheter.

Granskningen inleds med en *förstudie*.

Otillåtna direktupphandlingar inom landstinget (1.9)

Enligt upphandlingslagstiftningen får direktupphandlingar genomföras om kontraktets värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl. I landstingets upphandlingspolicy har beloppsgränsen för när direktupphandling får genomföras fastställts till sju basbelopp, vilket motsvarar ca 300 000 kr. För att komma till rätta med otillåtna direktupphandlingar finns förslag om lagändringar som kan komma att införas under 2010. Granskningen syftar till att bedöma dels förekomsten av otillåtna direktupphandlingar inom landstinget, dels konsekvenserna för landstinget av den föreslagna lagstiftningen vad avser sådana upphandlingar.

Granskningen inleds med en *förstudie*.

2.3 Inriktning 2011 – 2012

Nedan anges inriktningen på den verksamhetsrevisionella granskningen 2011-2012 inom revisionsområde I. En översyn av föreslagna granskningsinsatser kommer att göras inför fastställandet av revisionsplanen för respektive år.

Barnkonventionen

Landstingsfullmäktige har antagit en handlingsplan för implementering av FN:s Barnkonvention inom Stockholms läns landsting. Syftet med handlingsplanen är att utveckla barns inflytande och att barns bästa ska lyftas i beslut, avtal, verksamhetsplaner och budget. Granskningen syftar till att följa upp arbetet med att genomföra handlingsplanen och barnkonventionens efterlevnad.

Personalpolicy

Stockholms läns landsting är en stor arbetsgivare med cirka 45 000 anställda. Av dessa kommer ca 5 000 medarbetare att uppnå pensionsålder inom en femårsperiod. Enligt budget 2010 ska det övergripande målet "Stolta medarbetare" uppnås genom att landstinget är en konkurrenskraftig arbetsgivare som förmår att rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare. Av budget 2010 framgår att en ny personalpolicy ska tas fram under år 2010. Granskningen syftar till att bedöma om den nya personalpolicyn tillgodoser behovet av ett personalstrategiskt styrdokument. Vidare syftar granskningen till att bedöma implementering

2010-02-16

och efterlevnad av den nya personalpolicyn samt att bedöma om personalfrågor hanteras på samma sätt inom landstinget.

NKS och konsekvenser för sjukvård och trafik

Landstingsfullmäktige har via FoUU-utskottet givit förvaltningen för Nya Karolinska i Solna (NKS) i uppdrag att lämna förslag på verksamhetsinnehåll för det nya universitetssjukhuset och redovisa eventuella verksamhetsmässiga konsekvenser för övriga delar av sjukvården. Granskningen syftar till att följa upp berednings- och beslutsprocess hos landstinget och konsekvenserna för andra berörda verksamheter avseende förslag av verksamhetsinnehållet för NKS. Granskningen syftar också till att bedöma planeringen av kollektivtrafiken med hänsyn till NKS framtida verksamhet.

Konsultanvändningen i landstingets verksamheter

I landstingets upphandlingspolicy anges att ”upphandlingar ska genomföras så att landstingets verksamheter får varor och tjänster med rätt funktion, rätt kvalitet och med hög säkerhet till bästa möjliga pris.” Inom landstingets verksamheter används konsulter i bland till betydande belopp. I den årliga revisionen har noterats att konsulter i vissa fall har direktupphandlats, vilket avviker från regelverket på upphandlingsområdet. Granskningen syftar till att bedöma om lagen om offentlig upphandling och landstingets upphandlingspolicy följts vid anlitan av konsulter.

Ägarstyrningen av landstingets bolag

Grunden för ägarstyrningen utgörs av Ägarpolicy för SLL samt specifika ägardirektiv för bolag. Ägarrollen i de landstingsägda bolagen utövas av landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen och vissa av dess utskott samt i förekommande fall av moderbolagets styrelse. Granskningen av ägarstyrningen år 2008 visade att den behöver utvecklas. Mot denna bakgrund planeras en uppföljande granskning.

Landstingsstyrelsens uppsiktsplikt

Landstingsstyrelsens uppgift regleras dels i kommunallagen, dels i landstingets reglemente för landstingsstyrelsen och dess utskott. Av regelverket framgår landstingsstyrelsens löpande ansvar för uppsikten över landstingskoncernens samlade verksamhet och ekonomi. Styrelsen ska även ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs av bolagen. Under år 2008 genomfördes en granskning av landstingsstyrelsens uppsiktsplikt som visade att landstingsstyrelsen bör klargöra uppsiktsrollens innebörd och hur styrelsen avser att arbeta med frågan på ett sammanhållet sätt. Mot denna bakgrund planeras en uppföljande granskning.

God ekonomisk hushållning

Enlig kommunallagen ska mål och riktlinjer anges som tar sikte på förmågan att driva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Enligt lagstiftaren är en ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet nödvändiga förutsättningar för att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning. I 2006 års revision konstaterades att formerna för den övergripande styrningen hade brister när det gäller att åstadkomma en tydlig sammanhängande styrkedja. En granskning planeras för att bedöma om landstinget lever upp till kraven på god ekonomisk hushållning.

Offentlighet och sekretess

Offentlighetsprincipen, dvs. rätten att ta del av allmänna handlingar, är en viktig del av tryckfriheten. Den syftar ytterst till att säkerställa ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning och är ett viktigt medel för insyn i och kontroll av offentligt styrd verksamhet. Under 2007 genomfördes en granskning av landstingets hantering av allmänna handlingar som visade på brister vad gäller ansvar, rutiner och kompetens. Mot denna bakgrund planeras en

2010-02-16

uppföljande granskning för att bedöma om landstingets riktlinjer och regelverk är ändamåls-
enliga och att allmänna handlingar hanteras korrekt.

Forskning och utveckling

Under första kvartalet 2010 kommer fullmäktige att anta en vision med program och strate-
gisk inriktning för landstingets engagemang i forskning och utveckling (FoUU). Under
landstingsstyrelsen bereder FoUU-utskottet frågor om forskning, utveckling och utbildning.
Granskningen syftar till att bedöma efterlevnaden av fullmäktiges program och strategiska
inriktning vad gäller forskning och utveckling. Inom revisorsområde II planeras en gransk-
ning med fokus på intern kontroll och ekonomistyrning.

Läkemedelskommittéen inom landstinget

De nuvarande sex läkemedelskommittéerna kommer från år 2010 att koncentreras till en
landstingsövergripande läkemedelskommitté för Stockholms län. Vidare förstärks arbetet
med Kloka Listan. Kommittén ska bidra till en säker och kostnadseffektiv läkemedelsbe-
handling genom att rekommendera läkemedel och fortbilda inom läkemedelsområdet till
nytta för patienten. En granskning planeras för att bedöma hanteringen av läkemedelsfrågor-
na inom landstinget och hur uppföljningen av läkemedelsförskrivningen genomförs.

Landstingets externa kommunikation

Landstingsfullmäktige har beslutat om en kommunikationspolicy för landstinget. Syftet med
kommunikationspolicyen är att tydliggöra vad som gäller för Stockholms läns landstings in-
formation och kommunikation. Policyen ska bidra till ett professionellt förhållningssätt där de
kommunikativa aspekterna vägs in vid beslut inom SLL. En väl fungerande kommunikation
ger medarbetare och allmänhet en korrekt bild av verksamheten samt möjlighet att påverka
beslut. En granskning planeras av hur policyen stöder de övergripande verksamhetsmålen och
hur väl policyen följs av förvaltningar och bolag.

Pensionshanteringen inom SLL

Stockholms läns landsting redovisade i årsredovisningen 2008 ett samlat pensionsåtagande
på 33,9 miljarder kronor. I enlighet med gällande regelverk redovisas den del som är intjänad
före 1998 (22 843 mkr) som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade 1998 och därefter
är upptagna i balansräkningen med 11,0 miljarder kronor. En granskning planeras för att
bedöma om landstinget har en tillfredsställande kvalitetssäkring av pensions- och skuldbe-
räkningar, att landstingets regelverk är tydligt och om den interna kontrollen är god.

2010-02-16

3. Revisionsområde II

Nedan beskrivs fördjupningar som planeras inom den årliga revisionen samt förstudier och projekt inom verksamhetsrevisionen för revisionsområde II. Bedömning av risk och väsentlighet, se avsnitt 1.3, utgör grunden för prioritering och inriktning av planerade revisionsinsatser.

3.1 Fördjupningar inom årlig revision 2010

Den årliga revisionen omfattar en betydande del av granskningsarbetet under revisionsåret, se avsnitt 1.4 Årlig revision av nämnder och styrelser.

Inom den årlige revisionen planeras ett antal fördjupningar. Exempel på fördjupningar inom revisionsområde II är ersättningssystemets effekter inom psykiatrin och uppföljning av avtal (beställarstyrning). Andra exempel är hanteringen av en pandemi samt miljökrav och uppföljning av vårdproducenter. Vårdkedjor mellan utförare i samma bolag, tillgängligheten i vårdlokalerna och intern kontroll av vårdfakturor är andra områden för fördjupningar.

Inom ramen för årlig revision kommer även iakttagelser och rekommendationer från tidigare år att följas upp.

3.2 Förstudier och projekt 2010

Verksamhetsrevisionen delas in i förstudier och projekt, se avsnitt 1.5 Verksamhetsrevision av nämnder och styrelser. Nedan beskrivs planerade granskningar inom revisionsområde II.

Förstudier och projekt 2010	Förstudie	Projekt
2.1 Styrningen genom vårdval och flerårsavtal	X	
2.2 Gränssnitten i vård och omsorgsnätverken för äldre med sammansatta vårdbehov		X
2.3 Styrningen av laboratorieverksamheten	X	
2.4 Tillgången på platser inom sjukhusen	X	
2.5 Patientsäkerhet i praktiken	X	
2.6 Vårdvalets effekter för patienter och vården	X	
2.7 Landstingets vårdgivaransvar	X	
2.8 Ansvar för rättspsykiatrin	X	
2.9 Styrning av patientströmmar vid akut barnsjukvård	X	
2.10 FoUU- resursfördelning och samverkan	X	

Styrningen genom vårdval och flerårsavtal (2.1)

Vårdval innebär att ersättning utgår till vårdgivaren utan tak för produktion. Både landstingets egna sjukhus och ett antal övriga externa vårdgivare är anslutna till systemet för vårdval.

Landstingsdrivna sjukhus har tecknat så kallade flerårsavtal om specialiserad och högspecialiserad vård med landstinget. Flerårsavtalen har en målvolym på produktionen vilket innebär att då målet är uppnått minskar den ersättning som sjukhuset kan erhålla enligt avtalet (30 procent av avtalat DRG-pris).

Enligt Revisionen finns det en risk för att en övervältringsproblematisering uppkommer såtillvida, att när sjukhuset har uppnått sin fastställda målvolym, istället klassificerar patienten som vårdval. Å andra sidan kan det också finnas en risk för att vårdgivare som erbjuder vårdval

2010-02-16

och inte har tecknat flerårsavtal, behandlar patienter som borde ha remitterats till sjukhusens högspecialiserade vård.

Granskningen inleds med en *förstudie*

Gränssnitten i vård och omsorgsnätverken för äldre med sammansatta vårdbehov (2.2)

Revisionen har i flera tidigare granskningar pekat på brister i vård och omsorg för äldre med sammansatta vårdbehov. Problemen handlar ofta dels om informationsöverföring och vårdplanering vid övergång från en vårdgivare till en annan, dels om gränsvister avseende ansvaret. Revisionen inriktar nu en granskning mot hur vården, för denna målgrupp, fungerar i gränssnitten mellan olika verksamheter inom landstingets och kommunernas ansvarsområde. En förstudie genomfördes under 2009.

Revisorerna i revisorsgrupp II har beslutat att genomföra ett *projekt* under 2010 där den övergripande revisionsfrågan är "Hur fungerar vården och omsorgen av äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan vård- och omsorgsgivare?" Granskningen genomförs i två etapper.

Styrning av laborativ verksamheten (2.3)

Den största leverantören av laborativmedicinska tjänster i länet är Karolinska Universitetslaboratoriet. Laboratoriet bedriver verksamhet vid Karolinska Universitetssjukhuset, Danderyds sjukhus, Norrtälje sjukhus, Södersjukhuset och Södertälje sjukhus samt på ca 120 närvårdslaboratorier. Volymen av laborativtestester bedöms öka med 2-5 procent per år. Hälso- och sjukvårdsnämnden har 2009 upphandlat laborativmedicinska tjänster som utförs utanför sjukhusen för perioden 2010-2013 med möjlighet till förlängning t.o.m. 2015. Granskningen bör omfatta den övergripande styrningen utifrån produktions- och beställarperspektiv. Kostnadsutvecklingen och effekter av principerna för prissättning bör också granskas.

Granskningen inleds med en *förstudie*

Tillgången på platser inom sjukhusen (2.4)

Inom landstinget pågår olika strukturella förändringar som påverkar behov och utbud av somatisk slutenvård. Under senare år har brist på vårdplatser inneburit problem inom flera områden, vilket bl.a. kan sammanhånga med ökat antal vårdtillfällen, att minskningstakten av medelvårdtiden avstannat men även till följd av besparingar. Granskningen bör belysa vårdplatssituationen i nuläget och landstingets planering för den framtida sjukhusstrukturen ur produktions- respektive patientsäkerhetssynpunkt

Granskningen inleds med en *förstudie*

Patientsäkerhet i praktiken(2.5)

Bristande information om läkemedelsförskrivning när patienter flyttar mellan vårdgivare är en patientrisk som kan få stora konsekvenser. Vårdrelaterade infektioner och /eller vårdskador kan ge längre vårdtider vilket resulterar i sämre platstillgång vid sjukhusen. Brister i patientsäkerheten leder till ökade kostnader för landstinget och ökade risker för att patientens drabbas av skada. Andra perspektiv på risker i patientsäkerheten kan t.ex. vara brister i patientjournalhanteringen. Iakttagelser från tidigare granskning kommer att beaktas. Fullmäktige har uppmärksammat patientsäkerhet i budgeten för 2010 bland annat i ett inriktningsmål "Patienter ska inte drabbas av undvikbara vårdskador vid vård och behandling i Stockholms läns landsting". Granskningen bör utgå ifrån ett patientperspektiv.

Granskningen inleds med en *förstudie*

2010-02-16

Vårdvalets effekter för patienter och vården (2.6)

Fullmäktige har under de senaste åren betonat vikten av en ökad mångfald av utförare inom hälso- och sjukvården. Nu när vårdvalet har varit igång ett tag är det aktuellt att granska effekterna för patienter och vården. HSN har genomfört och beställt uppföljningar av vårdvalet, men dessa är inte heltäckande. Granskningen ska ta sikte på områden/aspekter som inte täcks av dessa uppföljningar. Granskningen bör utgå främst från ett patientperspektiv.

Granskningen inleds med en *förstudie*

Landstingets vårdgivaransvar (2.7)

I den mångfald av vårdaktörer som växer fram måste det vara tydligt för t.ex. tillsynsmyndigheter och samverkansparters vilka som har ansvaret att tala för landstingets räkning. Revisionens tidigare granskningar har visat att så inte alltid varit fallet. Det är t.ex. inte tydligt vem som har vårdgivaransvaret. Inte heller är det klart vem som har mandat att för landstingets räkning samverka med kommunerna, utförare eller beställare. Vidare har revisionen funnit att sjukvårdshuvudmannansansvaret inom personalförsörjningsområdet inte är tillräckligt preciserat. Därför bör landstingets ansvar som vårdgivare och huvudmann granskas närmare. Granskningen bör ha sin utgångspunkt i ett styrningsperspektiv.

Granskningen inleds med en *förstudie*

Ansvar för rättspsykiatri (2.8)

Hälso- och sjukvården har ett ansvar att ta emot alla som av domstol överlämnas till rättspsykiatrisk vård. SLSO har egna enheter för denna vård, därutöver köps vårdplatser. Finansieringen är oklar och ansvarsfördelning mellan stat och landsting är otydlig. Vidare har det framkommit att det kan finnas brister i samverkan med kommunerna kring patienter som är föremål för öppen rättspsykiatrisk vård. Granskningen kan ha styrnings-, kontroll- och/eller patientperspektiv.

Granskningen inleds med en *förstudie*

Styrning av patientströmmar vid akut barnsjukvård (2.9)

Behovet av en väl fungerande hälso- och sjukvård är särskilt viktigt när människor har behov av att snabbt komma i kontakt med vården. Revisionen har under 2009 iakttagit att det akuta mottagandet av barn har uppvisat brister. Väntetider vid barnsjukhusens akutmottagningar har stundtals varit långa. Orsaken verkar vara att föräldrar med små barn vänder sig direkt till barnsjukhusen samt att husläkarmottagningar och närakuter hänvisar patienter till barnsjukhusen fast de skulle kunna ta emot barnen. En granskning bör göras av tillgängligheten till vården för barn med akuta behov, hur vårdutbudet är utformat, om kompetensen är tillräcklig och hur beställarens styrning fungerar.

Granskningen inleds med en *förstudie*

Forskning, utbildning och utveckling (FoUU)- resursfördelning och samverkan

Revisionen har under januari 2010 genomfört en övergripande problemanalys av FoUU-området. Ett problemområde som identifierats rör hur resurserna fördelas mellan å ena sidan hälso- och sjukvård och å andra sidan forskning, utbildning och utveckling. Intervjuer inom SLL respektive Karolinska institutet bekräftar att hälso- och sjukvården till viss del finansierar FoUU-verksamhet, men ingen vet idag med hur mycket. Ett annat problemområde rör den samverkansorganisation som bildades den 1 januari 2008 för forskningsfrågor mellan KI och SLL. Problemanalysen visar att det finns faktorer som gör att samverkansorganisationen

2010-02-16

för närvarande inte fungerar optimalt. Revisionen bör därför granska dessa problemområden.

Granskningen inleds med en *förstudie*

3.3 Inriktning 2011-2012

Nedan anges inriktningen på den verksamhetsrevisionella granskningen 2011-2012 inom revisionsområde II. En översyn av föreslagna granskningsinsatser kommer att göras inför fastställandet av revisionsplanen för respektive år.

Rehabilitering

En granskning 2008 pekade bl.a. på vikten av en fungerande samverkan i sjukskrivningsprocessen mellan landsting och staten. Samtidigt sker förändringar av ansvarsfördelningen i lagar i och med rehabiliteringsgarantin. Revisionen bör granska tydligheten i ansvarsfördelning, samverkan samt uppnådda effekter. Samverkan bör ske med Riksrevisionen.

Förändringar inom Tandvården

Arbetet för en ökad mångfald av aktörer inom hälso- och sjukvården har lett till relativt stora förändringar inom vissa områden, vars effekter på styrning, intern kontroll och kvalitet ännu inte är kända. Likaså har förberedelsearbetet för att nå ökad mångfald och konkurrens inom tandvården granskats. Folktandvården har även fått i uppdrag att under 2009 sälja en del av sina kliniker. Konsekvenser och effekter av förändringarna bör följas upp och granskas.

Folkhälsoarbetet

En förstudie 2006 pekade på att det i folkhälsoarbetet fanns otydligheter när det gäller ansvaret mellan landstinget och kommunerna och hur samverkan koordinerades på olika plan. Inom landstinget har även en organisatorisk förändring genomförts under 2008 i och med bildandet av Karolinska Institutets Folkhälsoakademi. Medelsanvändningen relaterat till uppdraget bör granskas. En samverkan med den kommunala revisionen är angelägen

Jämställd vård

Stockholms läns landsting har under 2000-talet tydligt markerat att jämställdhet är ett tungt politiskt mål. Under 2008 och 2009 ska hälso- och sjukvårdsnämnden implementera ett handlingsprogram för jämlik och jämställd vård. Efterlevnaden av handlingsprogrammet bör granskas.

Beroendevården

En granskning 2008 pekar bland annat på att olika vårdaktörer uppfattar att beroendevårdens synsätt att avgränsa avgiftningen till att omfatta endast medicinsk avgiftning försvårar missbruksvården. Hälso- och sjukvårdsnämnden framförde i sitt yttrande att ansvarsgränser, processer och samverkan mellan kommuner och landsting vad gäller slutenvård för beroendepatienter ska ses över. Behovet av en utredning ska lyftas i det regionala samrådet för dessa frågor. Revisionen bör granska om förändring kommer till stånd. Samverkan bör ske med Stockholms stad eller annan primärkommunal revision.

Ersättningsmodell för geriatrisk vård

Ersättningssystemet inom geriatrisk vård förändras i de avtal som börjar gälla från 1 januari 2010. Syftena med den nya ersättningsmodellen är bl.a. att stimulera att patienten läggs in på geriatrisk avdelning direkt från hemmet eller akutmottagning utan att patienten först läggs in på annan vårdavdelning. Modellen ska också minska väntetider för övertagande av patient mellan sjukhusen. Andelen rörlig ersättning ska öka för att ge incitament för ökad produktivitet. I tjänsteutlåtandet anges att effekterna av ersättningssystemet fortlöpande ska utvärderas ur patient-, beställar-, vårdgivare- och arbetsmiljöperspektiv. Revisionen bör granska vilken uppföljning och styrning som sker av det nya ersättningssystemet.

2010-02-16

4. Revisionsområde III

Nedan beskrivs fördjupningar som planeras inom den årliga revisionen samt förstudier och projekt inom verksamhetsrevisionen för revisionsområde III. Bedömning av risk och väsentlighet, se avsnitt 1.3, utgör grunden för prioritering och inriktning av planerade revisionsinsatser.

4.1 Fördjupningar inom årlig revision 2010

Den årliga revisionen omfattar en betydande del av granskningsarbetet under revisionsåret, se avsnitt 1.4 Årlig revision av nämnder och styrelser.

Inom ramen för den årliga granskningen kommer vissa risk- och väsentlighetsområden att särskilt följas upp och vid behov genomförs som fördjupningar i granskningen. Inom kollektivtrafiken gäller detta bl.a. pendeltågstrafiken (bl.a. X60 vagnarna), Spårväg City, intäktssäkring och fuskåakande, tillgänglighetsmålet 2010 samt samordningen av biljetthantering, reseplanering och tillgänglighet. För fastighetsverksamheten görs exempelvis en uppföljning vad gäller Locums ledningssystem. Andra planerade uppföljningar/fördjupningar gäller: Medicarriers kundrabatter/prissättning och distribution av vacciner samt en uppföljning av konstinventeringarna.

Inom ramen för årlig revision kommer även iakttagelser och rekommendationer från tidigare år att följas upp.

4.2 Förstudier och projekt 2010

Verksamhetsrevisionen delas in i förstudier och projekt, se avsnitt 1.5 Verksamhetsrevision av nämnder och styrelser. Nedan beskrivs planerade granskningar inom revisionsområde III.

Förstudier och projekt 2010	Förstudie	Projekt
3.1 Effektivt lokalutnyttjande		X
3.2 Nya tunnelbaneavtalet		X
3.3 Fastighetsförsäljningar		X
3.4 Trafikplanering - hanteringen av uppdrag och nya förutsättningar	X	
3.5 Avtalsstyrningen inom busstrafiken	X	
3.6 Integrationen av färdtjänstresor i SL	X	
3.7 Resor till och från vårdinstitutioner vid hemvård	X	
3.8 RUF 2010 – innehåll och genomförande.	X	
3.9 Styrningen av trafikprojekt	X	

Effektivt lokalutnyttjande (3.1)

Den granskning som genomfördes 2008 indikerade bristande förutsättningar för att skapa ett effektivt lokalutnyttjande i landstingets strategiska fastighetsinnehav. Ytterligare granskning bör därför göras för att bedöma effektiviteten i lokalutnyttjandet samt bedöma Locums roll och ansvar vad gäller lokalplanerings- och lokalutnyttjandefrågorna. En förstudie genomfördes 2009.

Revisorerna i revisorsgrupp III har beslutat att genomföra ett *projekt* där den övergripande revisionsfrågan är ”*Finns förutsättningar för ett effektivt lokalutnyttjande i landstinget?*”

2010-02-16

Nya tunnelbaneavtalet (3.2)

Revisionen genomförde under 2009 en granskning av upphandlingen av ny trafikentreprenör för tunnelbanan. Utfall och effekter kommer dock att kunna avläsas först under 2010. Avtalet implicerar en årlig kostnad på 2,5 – 3 Mdkr och omfattar förutom trafikdrift även underhåll, kundmiljöer (stationer mm) och kundservice. Revisionen bör följa upp och granska utfallet och effekterna av det nya tunnelbaneavtalet.

Granskningen genomförs som ett *projekt och syftar till att granska måluppfyllelsen av nöjd-kundindex, punktlighet, trygghet, rent och snyggt, underhåll, störningshantering, etc. Det gäller även kostandsutvecklingen samt förvaltningen och uppföljningen av avtal.*

Fastighetsförsäljningar (3.3)

Genom Locums försorg genomförs varje år fastighetsförsäljningar till betydande belopp. Processen för försäljningar är dock inte reglerade, vilket exempelvis gäller upphandlingar. Det ställer större krav på den interna kontrollen, bl.a. för att undvika oegentligheter. Revisionen har inte genomfört någon mer ingående granskning av fastighetsförsäljningar sedan 2004. Granskningen bör ske med utgångspunkt från större genomförda fastighetsförsäljningar.

Granskningen genomförs som ett *projekt och syftar till att bedöma om affärsmässigheten och den interna kontrollen varit tillräcklig.*

Trafikplanering - hanteringen av uppdrag och nya förutsättningar (3.4)

Genom fullmäktiges beslut om budget 2009 övertog SL fr.o.m. den 1 juli 2009 ansvaret för trafikpolitik och översiktlig trafikplanering från Regionplane- och trafiknämnden och SL fick flera uppdrag med krav på att förstärka trafikplaneringen. Revisionen bör fortsätta att följa hur SLs arbete med uppdraget. Det kan gälla genomförandestrategi för trafikplaneringen i RUF 2010, ledningssystemets utveckling, samverkan med kommunerna samt kombinerandet av bodelsformen med att vara ett trafikpolitiskt forum. Även Mälardalsperspektivet i planeringen, i kombination med en ny förväntad kollektivtrafiklagstiftning kan komma att ingå.

Granskningen inleds med en *förstudie.*

Avtalsstyrningen inom busstrafiken (3.5)

Under 2008 genomförde revisionen ett projekt som ledde till en del synpunkter vad gäller avtalsstyrningen i busstrafiken, bl.a. vad gäller uppföljningen och behovet av att regelbundet upphandla trafikeringen. I massmedia har under 2009 förhållandena i Busslink fokuserats. Revisionen bör följa upp den särskilda externa revision som initierats av dels Busslink, dels SL. Vidare bör revisionens rekommendationer från tidigare granskning följas upp och en bedömning/granskning bör göras för att se om de åtgärder som SL vidtagit är tillräckliga.

Granskningen inleds med *förstudie.*

Integrationen av färdtjänstresor i SL (3.6)

Fr.o.m. den 1 juli 2009 har ansvaret för färdtjänstresor förts över till SL. Detta innebär en organisation med en mer komplex ansvarsfördelning än tidigare där verksamheten redovisas i en särskild resultatenhet under landstingsstyrelsen. Revisionen bör granska vilka konsekvenser som förändringen medfört. Det kan bl.a. omfatta tydligheten i ansvar, utvecklingen av färdtjänsttillstånd och färdtjänstresor, allmänna effekter på tillgängligheten, kvalitetsstyrning, kundtjänst och klagomålshantering. Även frågor om närtrafikens utveckling och samverkan med kommunerna bör uppmärksammas.

Granskningen inleds med en *förstudie.*

2010-02-16

Resor till och från vårdinstitutioner vid hemvård (3.7)

För svårt sjuka och för sjuka i hemvård finns olika system för resande mellan vårdinstitutioner och hemmet. Det är i första hand sjukresor och färdtjänst och i vissa fall ambulanstransporter. Oftast krävs också en med vården avstämd tid- och vårdplanering. Revisionen bör granska hur de olika färdalternativen styrs och nyttjas. Detta bör främst ske utifrån dels ett resenärs-/patientperspektiv, dels ett effektivitets-/finansieringsperspektiv.

Granskningen inleds med en *förstudie*.

RUFS 2010 – innehåll och genomförande (3.8)

I det projekt om den regionala planeringen som genomfördes 2009 gjordes ingen direkt granskning av RUFS (Regional Utvecklingsplan För Stockholmsregionen) 2010, eftersom den då ännu inte var beslutad. Revisionen bör därför genomföra en granskning av RUFS 2010, med avseende på slutligt innehåll, genomförande och uppföljning. Frågor som aktualiseras gäller bl.a. ansvarsfördelning och styrning, kopplingen till regionala utvecklingsåtgärder/projekt samt planeringen för uppföljning och utvärdering. Även genomförandet av det skärgårdspolitiska programmet bör följas.

Under 2010 genomförs en *förstudie*.

Styrningen av trafikprojekt (3.9)

Stora utbyggnadsprojekt planeras i budgeten. Projekten innebär ofta miljardinvesteringar. Två aktuella trafikprojekt är Tvärbana Norr och Roslagsbanans modernisering. Även utvecklingen inom det s.k. Trygghetsprojektet bör uppmärksammas. Väsentliga och styrande komponenter i planeringen innefattar allmän beredning, kostnads- och nyttokalkyler, processbeskrivningar, beställarkompetens, upphandlingar, projektering, styrning, etc. En särskild granskning bör ske där utgångspunkten kan vara de generella processer som tillämpas vid genomförande av trafikprojekt men även styrning, affärsmässighet, kostnader och effektivitet inom respektive projekt.

Under 2010 genomförs en *förstudie*.

4.3 Inriktning 2011-2012

Nedan anges inriktningen på den verksamhetsrevisionella granskningen 2011-2012 inom revisionsområde III. En översyn av föreslagna granskningsinsatser kommer att göras inför fastställandet av revisionsplanen för respektive år.

Spårväg City - upphandling av OPS-aktörer

I 2009 års granskning har revisionen haft synpunkter på beredningen och styrningen av trafikprojektet. Under 2011 planerar SL att avsluta upphandlingen av de tjänster som avses ligga till grund för ett OPS-lösning för hela Spårväg City-projektet. Revisionen bör granska genomförda upphandlingar och ingångna avtal. Av särskilt intresse är att granska de avtal som avses konstitueras ett OPS-arrangemang och reglera ägandefrågorna. Vidare är det väsentligt att följa upp projektstyrningen och kostnadshandlingen.

Styrningen av IT-verksamheten inom SL

IT-verksamheten vid SL är av mycket central betydelse för kollektivtrafiken och omfattar såväl rent tekniska som helt kundorienterade applikationer. Några kännetecknande på IT-verksamheten är: stora krav på integrerade lösningar, stora kostnader och ett stort konsultberoende. Det är angeläget att granska styrningen av IT-verksamheten med avseende på kostnader,

2010-02-16

effektivitet, upphandlingar och konsultavtal samt intern kontroll. Granskningen bör omfatta såväl utvecklingsarbete som förvaltning och drift.

Underhållsverksamhetens planering och genomförande

Genom det nya avtalet med MTR har ansvarsförhållandena för underhållsarbetet för T-banetraffiken förändrats. Nya/tydligare krav ställs på såväl entreprenören som på SL. Även för övrig spårtrafik har en liknande utveckling skett. Sammantaget förvaltar SL anläggnings-tillgångar av mycket stort värde. Hur den nya underhållsorganisationen fungerar inom spårtraffiken och om underhållet är tillräckligt och effektivt bör granskas. Det gäller investeringsplanering, budgetering och uppföljning, målformuleringar, upphandlingar och avtal etc.

Trygghet och säkerhet

Trygghet och säkerhet är av väsentlig betydelse för kundnöjdheten i kollektivtraffiken. Särskilt gäller detta tunnelbanetraffiken, där det nya avtalet med MTR ger delvis nya förutsättningar. Viktiga frågor i en granskning är att följa upp de frågor där revisionen tidigare har noterat brister. Det gäller främst målformuleringar, ansvarsfördelning samt trafikentreprenörens och personalens roller.

Signalsystem för T-banans röda linje

Enligt SL:s planering ska driftsättning av ett nytt signalsystem ske 2013. Parallellt skall driftkvaliteten på det nuvarande signalsystemet hållas på en optimal nivå genom underhållsåtgärder. Det är angeläget att följa och granska genomförandet av detta trafikprojekt. Det gäller beredning, kostnader, projektplanering och upphandling samt även kopplingen till eventuella andra förutsättningar (upphandling av vagnar, etc.)

Kundvalsmodell och avtalsstyrning i färdtjänsten

En kundvalsmodell för rullstolstaxi har införts under 2009. Under 2010 utreds förutsättningarna för en mer omfattande kundvalsmodell för färdtjänstverksamheten. Det är angeläget att följa och granska genomförandet av dessa uppdrag och processer. Av särskild vikt är att följa upp de villkor som stipulerats för auktorisation, upphandling/avtalsrelationer, kvalitetspåverkan samt styrning och intern kontroll.

Hanteringen av fastighetsfrågor inom landstinget

Fastighetsfrågorna hanteras av flera olika organisationer inom landstinget. Förutom lokala fastighetschefer/lokalplanerare vid sjukhus och SLSO hanteras frågorna av Locum, Landstingsfastigheter Stockholm (LFS), NKS-förvaltningen, SLs fastighetsavdelningen samt SLs särskilda fastighetsutvecklingsenhet. Det är angeläget att granska styrningen, kompetensförsörjningen och effektiviteten i nuvarande organisation och fördelning av ansvar.

Locums upphandlingar – bygg, underhåll och drift

Locum genomför kontinuerligt stora upphandlingar av bygg, underhåll och drift. Det är angeläget att följa upp och granska dessa. Det gäller bl.a. med avseende på affärsmässighet, entreprenadformer, avtalskonsekvenser, miljö och hållbarhet samt risker för oegentligheter.

Tillämpningen av internhyressystemet

I internhyressystemet genereras intäkter för LFS och kostnader för vården på i storleksordningen 2 MDR samtidigt som stora årliga avkastningar/överskott redovisas i LFS. Internhyressystemet skall även ge incitament till lokalbesparingar. Det är angeläget att följa upp och granska den praktiska tillämpningen av internhyressystemet. Det gäller bl.a. frågan om anpassningen till marknadshyror och tillämpningen av tillägghyror vid byggnation.

Revisionsplan 2010

Förutom de obligatoriska granskningarna av delårsbokslut, bokslut och intern kontroll redovisas följande revisionsinriktning under 2010:

Patientsäkerhet i praktiken

Gränssnitten i vård och omsorgsnätverken för äldre med sammansatta vårdbehov

Tandvård i Kommunens SÄBO

Läkemedelshantering i SÄBO och vård i hemmet

Vårdvalet inom berörda delar i Norrtälje.

Tiohundrakonceptets genomslag i vård- och omsorgskedjor.

Beställarfunktionens kvalitet.

Under året kontinuerligt följa

Nedan lämnas exempel på frågeställningar som kan ingå som en del av granskningen inom ramen för den årliga granskningen.

- Ägarnas styrning
- Fortsättning av Tiohundraprojektet
- Beställarnas ekonomiska styrning